

อภิธานการ

โครงการวิจัยสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เรื่อง อายุตะนะ6
สรุปรายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 1

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโครงการ

ชื่อผู้รับทุน : นายสมหมาย มาอ่อน

โครงการเริ่ม : วันที่ 1 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 รวมเวลาที่ทำวิจัยทั้งสิ้น 12 เดือน

รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1: ในช่วงตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2557 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2557

ส่วนที่ 2 รายงานเนื้อหา

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัยการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรม เรื่อง อายุตะนะ6

ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างสรรค์งานประติมากรรมเพื่อสื่อถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิด รากะ โมหะ โทสะ ซึ่งเป็นหนทางแห่งทุกข์ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากการศึกษาพุทธปรัชญาว่าด้วยเรื่อง อายุตะนะ6 มีความหมายว่าที่เชื่อมต่อ เครื่องติดต่อกัน เป็นสื่อสำหรับติดต่อกัน แบ่งเป็น 2 อย่าง คือ

อายุตะนะภายใน (Internal Sense) หมายถึง สื่อเชื่อมต่อภายในตัวคน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อินทรีย์ 6 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

อายุตะนะภายนอก (External Sense) หมายถึง สื่อเชื่อมต่อภายนอกตัวคนได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส (โณภูฏัพพะ) ธรรมารมณ์ ทั้งหมดนี้เป็นคู่กับอายุตะนะภายใน เช่น

ตา คู่กับ รูป

หู คู่กับ เสียง

จมูก คู่กับ กลิ่น

ลิ้น คู่กับ รส

กาย คู่กับ สัมผัส

ใจ คู่กับ ธรรมารมณ์

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน..... 1 มิ.ย. 2558
เลขทะเบียน..... 16842860
เลขเรียกหนังสือ..... 9 NR
..... 2570

ธ ๒๘๖ค
๑๖๖๕

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก วัดบวรนิเวศวิหาร ได้แสดงธรรมเทศนาในเทปธรรมอบรมจิต ม้วนที่ ๕๘/๒ ครั้งหลัง ต่อ ๕๙/๑ - ๕๙/๒ ว่า อายุตะนะภายนอกนี้เรียกอีกอย่างว่า อารมณ์ เมื่อตาเห็นรูป เรียกว่า สัมผัส รู้ว่ามีการเห็น เรียกว่า วิญญาณ เกิดความรู้สึกขึ้นเมื่อตาเห็นรูป เรียกว่า เวทนา อีกอย่างหนึ่งต่อกับจิตใจ คือ จิตนี้ยอมรับอารมณ์คือ เรื่องทั้งหลาย โดยอาศัยเชื่อมต่ออายุตะนะภายในกับภายนอกเหล่านี้ เพราะฉะนั้น จึงมีคำเรียกอายุตะนะภายในทั้ง 6 ว่าทวาร อันแปลว่า ช่องทาง หรือ ประตู อันหมายถึงความถึงช่องทางหรือประตูของจิตที่จิตออกมารับอารมณ์ คือ เรื่อง เรื่องที่จิตคิด เรื่องที่จิตหมกมุ่นถึง ทอดถอนถึง นอนเนื่องถึง หรือว่าสิ่งที่จิตคิดตำริหมกมุ่นนอนเนื่องถึง ภาวะของสิ่งเหล่านั้นเข้าสู่จิตใจ

ถ้าเป็นเรื่องรูปที่เข้าทางทวารตา เรียกว่า รูปารมณ์ อารมณ์ คือ รูป ถ้าเป็นเรื่องเสียงที่เข้าทางทวารหู เรียกว่า สัทธารมณ์ อารมณ์คือเสียง เรื่องกลิ่น เรียกว่า คันธารมณ์ ที่เข้าทางจมูก เรื่องรส เรียกว่า รสธารมณ์ ที่เข้ามาทางชีวาทวาร หรือ ทวารลิ้น เรื่องโณภูฏัพพะ เรียกว่า โณภูฏัพพารมณ์ เรื่องธรรมะคือเรื่องราวของสิ่งเหล่านั้น เรียกว่า ธรรมารมณ์ คือเรื่องราวที่เข้ามาทางมโนทวาร ประตุมโนคือใจ เพราะฉะนั้นอายุตะนะภายใน

ทั้ง 6 จึงเรียกว่าทวาร 6 และอายตนะภายนอกจึงเรียกว่าอารมณ์ 6 อารมณ์ 6 ก็เข้าทางทวารทั้ง 6 จิตก็รับอารมณ์ทั้ง 6 นี้ ทางทวารทั้ง 6 ดังกล่าว ฉะนั้นเมื่อเรียกว่าทวาร 6 อันหมายถึงอายตนะภายในทั้ง 6 อายตนะภายนอกทั้ง 6 ก็เรียกว่าอารมณ์ 6 ดังนั้น ทวาร 6 กับอารมณ์ 6 จึงคู่กัน

อินทรีย์สังวร คือ ความสำรวมอินทรีย์ 6 คือ สำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย และ มนะ คือ ใจ ก็เพราะอายตนะทั้ง 6 หรือทวารทั้ง 6 เหล่านี้ ยังได้ชื่อว่าอินทรีย์ที่แปลว่าเป็นใหญ่ อันหมายความว่า ตาเป็นใหญ่ในทางต่อกับรูป หูเป็นใหญ่ในทางต่อกับเสียง จมูกเป็นใหญ่ในทางต่อกับกลิ่น ลิ้นเป็นใหญ่ในทางต่อกับรส กายเป็นใหญ่ในทางต่อกับโณสุตตะ คือ สิ่งที่กายถูกต้อง มโนคือใจข้อที่ 6 นี้เป็นใหญ่ในทางรับ ในทางต่อธรรมะ คือเรื่องราว กับทั้งเป็นใหญ่ในทางต่อกับรูปคู่กันไปกับตา ต่อกับเสียงคู่กันไปกับหู ต่อกับกลิ่นคู่กันไปกับจมูก ต่อกับรสคู่กันไปกับลิ้น ต่อกับโณสุตตะคือสิ่งที่กายถูกต้องคู่กันไปกับกาย คือ เป็นใหญ่ในทางต่อกับคู่กันไปกับอายตนะภายในทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย

ความสำรวมอินทรีย์โดยที่เมื่อเห็นอะไร ได้ยินอะไร เป็นต้น ก็ไม่ยึดถือสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด หรือบางส่วน ยินดียินร้าย เพราะเมื่อยึดถือความยินดียินร้าย บาปอกุศลธรรมทั้งหลายย่อมไหลเข้าสู่ใจหรือสู่จิต ต่อเมื่อมีความสำรวมอยู่ ไม่ยึดถือสิ่งที่เห็นที่ได้ยิน เป็นต้นเหล่านั้น ก็ย่อมตกอยู่แค่ตาแค่หูในภายนอกเท่านั้น ไม่ไหลเข้าสู่ใจ และความสำรวมนี้ก็คือตัวสติ เพราะฉะนั้น สติจึงเป็นเสมือนอย่างนายทวารบาล คือ นายประตู เมื่อมีสติอยู่ สตินี้ก็เหมือนอย่างเป็นนายประตูที่จะรับหรือไม่รับบุคคลที่จะเข้าประตู ถ้าเป็นผู้ร้ายก็ไม่รับให้เข้า ถ้าเป็นผู้ดีเป็นมิตรญาติสหาย ผู้ที่นำความดีเข้ามา ก็รับ สตินี้เองจึงเป็นตัวอินทรีย์สังวร ความสำรวมอินทรีย์ ก็เพราะว่าทวารทั้ง 6 นี้เป็นทวารทั้งของส่วนดีและทั้งของส่วนไม่ดี ว่าถึงส่วนไม่ดีนั้นได้แก่ ตัณหาสุขยทั้งหลาย คือ กิเลสที่ต้องจิตสันดาน เช่น ตัณหาความดิ้นรนทะยานอยากที่ต้องจิตสันดาน หรือตัณหาสุขยต่างๆ ที่มีชื่อเรียกต่างๆ ตัณหาสุขยเหล่านี้ย่อมพุ่งขึ้น ในเมื่อมีอายตนะภายนอกเข้ามากระทบกับอายตนะภายใน หรืออีกชื่อหนึ่งก็เพราะอารมณ์ต่างๆ ที่มาทางทวารทั้ง 6 เหล่านี้ เมื่อเป็นอารมณ์อันเป็นที่ตั้งของราคะ ราคะสุขย สุขยคือราคะที่พุ่งขึ้นมาจับอารมณ์เหล่านั้น เกิดราคะตามจิตใจ อันที่เป็นความเพลิดเพลิน ยินดีต่างๆ เมื่ออารมณ์เหล่านั้นเป็นที่ตั้งของภีษะหรือโทสะ ภีษานุสสัยที่พุ่งขึ้นมาเป็นความหลงต่างๆ เพราะฉะนั้น เมื่อดูข้างนอกเข้ามาจึงย่อมปรากฏว่าอายตนะทั้ง 6 หรือทวารทั้ง 6 นี้มีเรื่องอยู่เป็นอันมาก ตาก็ต้องการจะดูสิ่งต่างๆ ที่อยากดู หูก็อยากจะได้ฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งที่อยากจะได้ฟัง จมูกก็อยากที่จะได้รับกลิ่นต่างๆ ที่อยากจะได้ ลิ้นก็อยากที่จะได้รับรสต่างๆ ที่อยากจะได้ลิ้มรส กายก็อยากที่จะถูกต้องสิ่งถูกต้องต่างๆ ที่อยากจะถูกต้อง มโน คือ ใจ ก็อยากที่จะคิดเรื่องต่างๆ ที่อยากจะได้คิด ก็คืออาศัยกิเลสเหล่านี้ กองราคะ โทสะ โมหะหรือว่ากองตัณหาความดิ้นรนทะยานอยาก เพราะจะทำให้ใจเกิดดิ้นรนทะยาน ซึ่งเป็นลักษณะของตัณหา เพราะฉะนั้น มนุษย์โลกจึงต้องพยายามทำต่างๆ ที่จะเสนอสนองความต้องการของตา หู จมูก ลิ้น กาย และมนะคือ ใจ

ด้วยหนทางแห่งทุกข์ที่เกิดเป็นราคะ โมหะ โทสะ อันมีที่มาจากเหตุแห่งความต้องการซึ่งถูกรับรู้ และเชื่อมต่อกันโดยผ่านเครื่องติดต่อ ที่เป็นอายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส (โณสุตตะ) ธรรมารมณ์ อันเข้ามากระทบและเชื่อมโยงกับอายตนะภายใน คือ อินทรีย์ 6 ด้วยตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ซึ่งเป็นเครื่องมือแห่งตัวรับรู้ ดังได้กล่าวแล้ว การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรม ในเนื้อหาแห่งอายตนะ 6 นี้ จึงเป็นสิ่งที่ต้องแสดงออกด้วยการถ่ายทอดจินตภาพภายในที่เกิดจากการพิจารณาแล้วด้วยปัญญา ก่อน แล้วสื่อสารออกมาด้วยรูปทรงที่ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ เพื่อเป็นเครื่องเตือนสติให้ระลึกอย่างเท่าทันต่อความอยากความต้องการอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ที่สามารถเกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคนในทุกห้วงขณะแห่งจิต

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

2.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสารเพื่อกำหนดเนื้อหาด้านศิลปะ

2.2 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรมจำนวน 6 ผลงาน

2.3 เผยแพร่ผลงานการสร้างสรรค์สู่สาธารณชน

2.4 ส่งเสริมคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ต่อสังคม

3. ความก้าวหน้าในงวดนี้

จากวันเริ่มดำเนินการจนถึงวันที่รายงานผลการวิจัยครั้งที่ 1 นี้ เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้เริ่ม 1) ทำการศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนดเนื้อหาในการสร้างสรรค์งานอันนำไปสู่กระบวนการออกแบบรูปทรง แล้วจึง 2) สร้างสรรค์รูปทรงประติมากรรมตามกระบวนการสร้างสรรค์ และหลักทัศนธาตุทางศิลปะให้เกิดความเป็นหนึ่งอันเดียวกันกับแนวคิด จนได้ผลงานที่แล้วเสร็จสมบูรณ์บางส่วน และ 3) ได้ทำการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนในจังหวัดและโอกาสที่ประจวบเหมาะกัน และ 4) ได้ส่งเสริมคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ต่อสังคมให้เกิดขึ้นจากการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์บางส่วนที่แล้วเสร็จ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสารเพื่อกำหนดเนื้อหาด้านศิลปะ

จากการศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสารจากการทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาเริ่มต้นดำเนินการวิจัยจนถึงวันที่รายงานผลงวดที่ 1 นี้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดส่วนเนื้อหาของผลงาน ส่วนการสร้างสรรค์รูปทรงตามหลักทัศนธาตุทางศิลปะ และส่วนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน โดยในส่วนของการใช้กำหนดเนื้อหาของผลงานสร้างสรรค์พบว่า องค์ประกอบและกระบวนการทำงานทางด้านจิตใจของมนุษย์นั้น เป็นหน้าที่และภาระของนักจิตวิทยาและนักจิตวิทยา โดยที่คนทั่วไปนั้นเข้าใจชีวิตตามความหมายของมนุษย์ว่า คือ ชีวิตโดยความสัมพันธ์กับโลก ซึ่งถูกแบ่งออกเป็นสองภาค คือ ภาครับรู้และเสพสวैयाโลก และภาคแสดงออกหรือกระทำต่อโลก (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2546) ทั้งสองภาคนี้มีระบบการทำงานที่อาศัยช่องทางเสพสวैयाโลกนั้น การรับรู้ต้องอาศัยทวาร ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เป็นประตูไปสู่การอันเป็นอารมณ์ทั้ง ๖ คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และธรรมารมณ์ ในส่วนของภาคแสดงออกหรือกระทำต่อโลกนั้น อาศัยทวาร ๓ คือ กาย วาจา และใจ เป็นตัวแสดงอาการที่ออกมาเป็นการทำ การพูด และการคิด หรือที่เรียกว่า กายกรรม วาจากรรม และมนโกรรม อนึ่งคำว่า “ทวาร” นั้นมีความหมายเช่นเดียวกับ “อายตนะ” ที่หมายถึง แดนเชื่อมต่อให้เกิดความรู้ หรือทางรับรู้ นั่นเอง (พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช), 2548) โดยที่อายตนะ ๖ นั้นเป็นสิ่งที่มิคู่ของมันอยู่ในโลกนี้ และถูกรับรู้สำหรับแต่ละอย่างๆ โดยเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจจึงได้แบ่งอายตนะออกเป็นอายตนะภายนอก และอายตนะภายใน ที่เป็นแดนต่อความรู้ภายนอกและภายใน อายตนะภายนอก ๖ อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สิ่งต้องกาย และสิ่งที่ใจนึกนั้น สามารถเรียกให้เกิดความเข้าใจอย่างง่ายว่า “อารมณ์” ที่หมายถึง ส่งอันเป็นที่สำหรับจิตมาหน่วงอยู่ หรือสิ่งสำหรับยึดหน่วงจิต ซึ่งก็คือการรับรู้ ถูกรู้นั่นเอง และเมื่ออายตนะภายใน ซึ่งเป็นแดนรับรู้กระทบกับอารมณ์หรืออายตนะภายนอกจึงเกิดเป็นการรับรู้เฉพาะด้าน เช่น ตากระทบรูป เกิดความรู้เรียกว่า เห็น และ หูกระทบเสียง เกิดความรู้เรียกว่า ได้ยิน เป็นต้น ความรู้เฉพาะด้านแต่ละด้านนี้เรียกว่า “วิญญูญาณ” คือ ความรู้แจ้ง รู้อารมณ์ นั่นเอง โดยวิญญูญาณ ๖ อย่าง เท่ากับอายตนะ ๖ และอารมณ์ ๖ คู่ คือ วิญญูญาณทางตา ได้แก่ เห็น วิญญูญาณทางหู ได้แก่ ได้ยิน วิญญูญาณทางจมูก ได้แก่ กลิ่น วิญญูญาณทางลิ้น ได้แก่ รุ้รส วิญญูญาณทางกาย ได้แก่ รุ้สิ่งต้องกาย วิญญูญาณทางใจ ได้แก่ รุ้อารมณ์ทางใจ หรือรู้เรื่องในใจ ดังนั้น จึงประจักษ์ได้ว่า อายตนะ ๖ อารมณ์ ๖ และวิญญูญาณ ๖ มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

- 1) จักขุ-ตา เป็นแดนรับรู้ รูป-รูป เกิดความรู้ คือ จักขุวิญญูญาณ-เห็น
- 2) โสตะ-หู เป็นแดนรับรู้ สัททะ-เสียง เกิดความรู้ คือ โสตวิญญูญาณ-ได้ยิน
- 3) ขานะ-จมูก เป็นแดนรับรู้ คันธะ-กลิ่น เกิดความรู้ คือ ขานวิญญูญาณ-ได้กลิ่น
- 4) ชิวหา-ลิ้น เป็นแดนรับรู้ รส-รส เกิดความรู้ คือ ชิวหาวิญญูญาณ-รุ้รส

5) กาย-กาย เป็นแดนรับรู้ โภภะ-สิ่งต้องกาย เกิดความรู้ คือ กายวิญญาณ-รู้สิ่งต้องกาย

6) มโน-ใจ เป็นแดนรับรู้ ธรรม-เรื่องในใจ เกิดความรู้ คือ มโนวิญญาณ-รู้เรื่องในใจ

แต่ในบางครั้งที่จิตฟุ้งซ่าน หรือใจลอย จิตใจจดจ่อแน่วแน่กับกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออยู่ในสมาธิ หลายสิ่งหลายอย่างที่ผ่านมาวิสัยที่จะเห็น จะได้เห็น ก็ไม่อาจเห็นหรือได้ยินได้ เช่นกัน ที่เป็นเช่นนี้ก็คือ เมื่อมีอายตนะและอารมณ์เข้ามาถึง แต่วิญญาณไม่เกิดก็จะไม่เกิดการรับรู้เช่นกัน การรับรู้ที่เกิดขึ้นจากทั้งสามสิ่งนี้คือ อายตนะ อารมณ์ และวิญญาณนี้ เรียกว่า “ผัสสะ” คือ การกระทบ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการรับรู้ที่เริ่มแต่ความรู้สึกต่ออารมณ์รับรู้ ปฏิกริยาอย่างอื่นของจิตใจ การจำหมาย การนำอารมณ์ไปปรุงแต่งตลอดจนการแสดงออก ที่ผ่านไปสู่ลำดับขั้นของการเสวยอารมณ์ หรือเสพอารมณ์ที่เรียกว่า “เวทนา” คือ ความรู้สึกต่ออารมณ์ที่รับรู้เข้ามา โดยเป็นสุขสบาย ไม่สบาย หรือเฉยๆ อย่างใดอย่างหนึ่ง หากมนุษย์ไปจับบออยู่ที่ตัวเวทนาที่จะหันเหออกไปจากการกระบวนการรับรู้ บิดเบือนไปจากความเป็นจริง เช่น เมื่อเกิดการรับรู้จนเกิดความสุขสบายขึ้นใจแล้ว ก็เกิดความสุขใจได้ (ตัณหา) เมื่ออยากได้ก็ติดใจพัวพันยึดมั่น (อุปาทาน) ค้างใจไม่อาจวางลงได้ ทั้งที่ในความเป็นจริงสิ่งนั้นได้ผ่านล่วงเลยไปหมดแล้ว ในทางตรงกันข้าม หากการรับรู้อารมณ์แล้วเกิดความทุกข์ เจ็บปวด ไม่สบาย ก็เกิดความไม่ชอบ ขัดเคืองใจ อยากให้พ้นไป อยากทำลาย (ตัณหา) ผูกใจ ปักใจ (อุปาทาน) ค้างคาใจในทางร้าย จึงซึ่ง ไม่อยากพบ เกิดเป็นปฏิกริยาให้อยึดมั่น มั่นหมายที่จะให้พบให้ได้สุขเวทนาแก่ตนยิ่งขึ้นไป อันเป็นกระบวนการที่บังเกิดเป็นสุขทุกข์แบบซับซ้อน รุนแรง เข้มข้น ที่เป็นผลจากการเสกสรรของตัวมนุษย์นั่นเอง ซึ่งจะหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันอยู่อย่าง เป็นสังสารวัฏ ไม่สามารถก้าวไปสู่ผลผลิตอย่างอื่น ที่ชีวิตยังไม่สามารถเข้าถึงได้ยิ่งกว่านั้นขึ้นไป

การสร้างสรรคงานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรมนี้ จัดเป็นงานศิลปะแขนงวิจิตรศิลป์ประเภทหนึ่ง ที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้เกิดความรู้สึกทางสุนทรียภาพ ที่ว่าด้วยเรื่องความงาม ผนวกกับอารมณ์แห่งความสะเทือนใจ ปลุกความเห็นแจ้ง สร้างประสบการณ์ใหม่ หรือให้ความประเทืองปัญญาแก่ผู้ดู (ชลุด นิมเสมอ, 2539) ด้วยการใช้วัสดุ และปริมาตรของรูปทรง เป็นตัวสื่อสารแนวคิดที่เป็นเนื้อหาของผลงาน โดยการสร้างรูปทรงของงานประติมากรรมให้มีความสอดคล้องกันกับเนื้อหาตามหลักองค์ประกอบของศิลปะ และประสานกลมกลืนกันอย่างเป็นเอกภาพกับหลักการทัศนธาตุทางศิลปะ (Visual Element) อันได้แก่ การใช้เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และลักษณะพื้นผิว

เนื้อหาที่เกิดขึ้นจากแนวคิดในการสร้างสรรค์งานนั้น ยังประกอบไปด้วยทั้งส่วนที่เป็นเรื่อง (Subject) และส่วนที่เป็นแนวเรื่อง (Theme) ซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันซ้อนทับกันอยู่ โดยแนวเรื่องจะเป็นแนวทางของเรื่องเป็นต้นทางที่นำไปสู่เนื้อหาในท้ายสุด บางครั้งสามารถใช้แทนกันได้ โดยที่เรื่องถือเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะแบบรูปธรรม เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ศาสนา และอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ศิลปินต้องการปั้น หรือเขียนอะไร ในบางครั้งศิลปินสามารถสร้างสรรค์งานแบบไม่มีเรื่องได้ เป็นศิลปะประเทอนออบเจกตีฟ (Nonobjective Art) หรือเป็นงานทัศนศิลป์รูปแบบนามธรรม (Abstract) ไม่มีเรื่อง ที่เกิดขึ้นจากความต้องการแสดงออกของศิลปินโดยใช้การประสานกันของรูปทรงที่ไม่ได้อ้างอิงธรรมชาติ แต่ศิลปินก็สามารถตั้งชื่องานเสมือนว่างานนั้นมีเรื่องได้ด้วยเสมือนว่ามีเรื่องนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานที่ได้คลี่คลายไปอย่างเดิมอย่างสิ้นเชิง เมื่อเรื่อง แนวเรื่อง และรูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นเกิดความประสานสอดคล้องกันอย่างเป็นเอกภาพแล้ว จะปรากฏเนื้อหาของงานแบบที่เป็นรูปธรรมได้ออกมาอย่างชัดเจนสามารถสื่อสารไปยังผู้ชมได้ ในขณะที่งานในรูปแบบนามธรรมนั้นเมื่อเกิดการประสานกันอย่างมีเอกภาพของรูปทรงตามทัศนธาตุทางศิลปะแล้ว เนื้อหาของงานจะปรากฏตามสายตาและประสบการณ์ของผู้ชม ทั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์สามารถสร้างความสำคัญของเรื่องที่มีต่อเนื้อหาให้เกิดขึ้นได้ตามเจตนาในการสร้างสรรค์แห่งตน โดยสามารถแยกได้เป็น 1) การเน้นเนื้อหาด้วยเรื่อง คือ ใช้เรื่องที่ตรงกับเนื้อหา 2) เนื้อหาที่เป็นผลจากการผสมผสานระหว่างศิลปินกับ

เรื่อง ด้วยการนำความคิดเห็นส่วนตัวหรือการแสดงความรู้สึกส่วนตัวลงไปในเรื่อง 3) เนื้อหาที่เป็นอิสระจากเรื่อง ด้วยการเน้นการผสมจินตนาการส่วนบุคคลของผู้สร้างสรรค์ลงไปในงาน และ 4) เนื้อหาไม่มี เรื่อง คือ การเน้นรูปทรงของงานด้วยการใช้อารมณ์ความรู้สึก และบุคลิกภาพของผู้สร้างสรรค์เป็นหลัก

เพื่อให้ส่วนเนื้อหาของงานสอดคล้องกันอย่างเป็นเอกภาพกับรูปทรง ในการสร้างสรรค์รูปทรงจึงต้องสร้างด้วยทัศนธาตุที่มีความสอดคล้อง เชื่อมโยงและสัมพันธ์กัน เช่น การใช้เส้นในการสร้างรูปทรงที่ทำให้เกิดที่ว่างขึ้นในรูปทรง และเมื่อใส่สีลงไปตามความอ่อนเข้มจนเกิดเป็นน้ำหนักที่มีผลต่อสายตาผู้ดู ทัศนธาตุที่ปรากฏขึ้นจากการใช้เส้นและสีสร้างรูปทรงนี้เองจึงมีทั้งเส้นที่เป็นขอบเขตของรูปร่าง สีที่แสดงน้ำหนักอ่อนแก่ ที่ว่างรอบๆ บริเวณสี และพื้นผิวที่ทำให้ความรู้สึกหรือสัมผัสหยาบละเอียด มันหรือด้านที่เกิดจากสีหรือวัสดุจริงของวัสดุ ทัศนธาตุเหล่านี้จะประสานรวมตัวกันอยู่ในรูปทรงอย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ผู้สร้างสรรค์สามารถวิเคราะห์แยกแยะธาตุต่างๆ ที่ทับซ้อนกัน หรืออยู่ร่วมกันกับธาตุอื่นๆ ในการสร้างรูปทรง ออกจากกันได้อย่างชัดเจนจากคุณลักษณะและหน้าที่ของแต่ละธาตุ ด้วยเหตุที่ทัศนธาตุเป็นสื่อสุนทรีย์ภาพที่ผู้สร้างสรรค์นำมาประกอบกันเข้าให้เป็นรูปทรง เพื่อสื่อความหมายตามแนวเรื่องหรือแนวคิดที่เป็นจุดหมาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมี กฎเกณฑ์ของเอกภาพ เพื่อสร้างให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสิ่งที่จะถูกสร้างสรรค์ขึ้นและมีความหมายในตัวเอง โดยธาตุต่างๆ ตามหลักทัศนธาตุนั้นประกอบไปด้วย 1) จุด (Point) 2) เส้น (Line) 3) น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone) 4) แบบรูปของที่ว่าง (Space) 5) สี (Colour) 6) ลักษณะผิว (Texture) (ชอุต นิมสมอ, 2539) ให้รวมตัวกันอย่างมีดุลยภาพ และมีระเบียบแห่งทัศนธาตุ จนเกิดเป็นรูปทรงที่แสดงความคิดและอารมณ์ของผู้สร้างสรรค์ออกมาได้อย่างชัดเจน และถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ในทุกสาขา ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกด้วยรูปแบบนามธรรม หรือรูปธรรมก็ตาม ทั้งนี้ เพราะการสร้างสรรคทางทัศนศิลป์เป็นการแสดงออกด้วยรูปทรงที่เริ่มต้นจากรูปทรง พัฒนาไปด้วยรูปทรงที่ถูกสร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็นไปตามหลักการขัดแย้งที่เป็นการรวมตัวของหน่วยที่ขัดแย้งกันอย่างมีดุลยภาพ หรือหลักแห่งการประสานที่เป็นตัวกลางให้แก่คู่ที่ขัดแย้ง และการรวมตัวของหน่วยที่เหมือนกันก็ตาม ให้เกิดความเด่นด้วยการเพิ่มหรือลดความสำคัญหรือความน่าสนใจในหน่วยใดหน่วยหนึ่งของคู่ที่ขัดแย้งกันลง หรือการเปลี่ยนแปลงด้วยการเพิ่มความขัดแย้งลงในหน่วยที่เข้ากันเพื่อแก้ความจืดชืดน่าเบื่อหน่าย และจบลงด้วยรูปทรงที่มีความสมบูรณ์เป็นเอกภาพ ตามที่ผู้สร้างสรรค์ต้องการสร้างให้เกิดเป็นสิ่งที่สามารถสื่อสารได้ตรงตามแนวคิดเนื้อหาของตน

การสร้างสรรคสุนทรีย์ทำให้เกิดขึ้นในผลงานทัศนศิลป์-ประติมากรรมสร้างสรรคอย่างสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างเนื้อหาและรูปทรงที่สร้างสรรค พร้อมไปกับการสร้างเอกลักษณ์ให้เกิดขึ้นในผลงานนั้น ผู้วิจัยได้ใช้ประสบการณ์ในงานสร้างสรรคงานประติมากรรมที่มีมาตลอดเวลากว่า 20 ปี และประสบการณ์แห่งชีวิต ด้วยเข้าใจและเห็นพ้องว่า “ศิลปะคือประสบการณ์” (Dewey, 1980) และประสบการณ์ดังกล่าวเป็นตัวนำพาซึ่งความรู้ ที่ผ่านเข้ามาเข้ามาโดยทางประสาทสัมผัสด้วยทวารทั้งหก คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ส่งผ่านไปยังการรับรู้ที่เข้าใจด้วยอาการแห่งอารมณ์ของรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และธรรมารมณ์ อันเป็นประสบการณ์นิยม (Empiricism) ตามทฤษฎีแห่งความรู้ (Epistemology) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เข้าใจได้ว่าเป็นแหล่งความรู้ที่เชื่อถือได้ (สุนพงษ์ศรี, 2556) ประสบการณ์แห่งชีวิต เมื่อได้ผสมกับประสบการณ์ตรงที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติสร้างสรรคงานประติมากรรมจึงได้ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา และส่วนของการกระบวนการสร้างสรรคที่สอดคล้องกัน

ด้วยประสบการณ์ความคุ้นชินกับภูมิสำเนาของผู้วิจัยในแถบจังหวัดกำแพงเพชร พิษณุโลก และสุโขทัย จึงได้เลือกใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเนื้อวัสดุ และสามารถสร้างลักษณะเฉพาะให้เกิดขึ้นในผลงานได้ นั่นคือ การเลือกใช้วัสดุศิลาแลงเป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรคผลงาน โดยได้ใช้ร่วมกับปูน

สดซึ่งเป็นวัสดุที่มีลักษณะโดดเด่นอีกชนิดหนึ่งในงานช่างไทยประเพณีแต่โบราณ วัสดุทั้งสองชนิดนี้จะถูกนำมาใช้ด้วยเทคนิคการสกัดศิลาแลง และปั้นปูนสด

ภาพ 1 ปูนปั้นโบราณสูตรเมืองเพชรบุรี

ภาพ 2 เหมืองหินศิลาแลง อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร

โดยธรรมชาติของตัววัสดุศิลาแลง (Laterite) ซึ่งเป็นวัสดุธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นเขตอำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร อันเป็นภูมิลำเนาของผู้วิจัย ทำให้ง่ายต่อการจัดหาและเคลื่อนย้าย วัสดุธรรมชาติดังกล่าวนี้ เกิดขึ้นภายใต้พื้นดินในเขตภูมิประเทศที่มีความชื้น มีสีแดงออกส้ม เหลือง หรือบางครั้งเป็นสีน้ำตาลเข้มที่เกิดจากการปริมาณออกไซด์ของเหล็กจำนวนมากหรือน้อยที่ผสมอยู่ในเนื้อวัสดุ มีความชื้นผสม และผ่าน

กาลเวลาที่สัมผัสอากาศภายนอก มีความแข็งใกล้เคียงกับหินแต่ไม่แกร่งเท่า มีรูพรุนปรากฏอยู่ทั่วไปในเนื้อวัสดุ แสดงถึงความหนาแน่นของเนื้อวัสดุซึ่งมีความแตกต่างกันมากน้อยตามความลึกในชั้นใต้ดินที่ตัววัสดุเกิด ศิลปกรรมเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในแถบภูมิภาคเอเชีย โดยถูกนำไปใช้เป็นวัสดุในทางการก่อสร้างงานสถาปัตยกรรมมาแต่อดีตไม่น้อยกว่า 1,000 ปี (Schellmann, 2014) ดังปรากฏอย่างชัดเจนในหลักฐานโบราณสถานประเภทปราสาทขอมในประเทศกัมพูชา นอกจากนี้ ในเขตพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร สุโขทัย และพิษณุโลกเอง ก็ยังปรากฏให้เห็นหลักฐานการใช้ศิลาแลงในงานก่อสร้างศาสนสถานประเภทสถาปัตยกรรมด้วย เช่น พระปรางค์วัดจุฬามณี จังหวัดพิษณุโลก และโบราณสถานในเขตอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร และสุโขทัย ซึ่งโบราณสถานดังกล่าวที่พบเห็นนี้ ได้แสดงออกถึงความหมายแห่งการเคารพและการสักการบูชาต่อความเชื่อทางศาสนาเป็นปัจจัยหลัก

ภาพ 3 ซากโบราณสถาน ประเภทศาสนสถานเก่าแก่ หลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงการใช้ศิลาแลงในการก่อสร้าง

สำหรับตัววัสดุปูนสตนนั้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้ปูนสตนสำหรับปั้นจากจังหวัดเพชรบุรี ด้วยคุณสมบัติและผลงานการประติมากรรมปูนปั้นสดอันขึ้นชื่อมาแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ของงานประณีตศิลป์ระดับสถาปัตยกรรมไทยประเพณี ปูนสตนที่ใช้ได้สั่งซื้อจากนายชัชวาล สหัสสพาศน์ บ้านศิลปะเอเชียปูนปั้น ซึ่งเป็นประติมากรและครูสอนศิลปะ เพื่อนุรักษ์และสืบสานงานปั้นปูนสตนเมืองเพชรบุรี คุณสมบัติเด่นของปูนสตนเพชรบุรีนั้นนอกจากความสอดคล้องกับตัววัสดุศิลาแลงในฐานะที่ใช้ประกอบกันเป็นงานประณีตศิลป์ระดับสถาปัตยกรรมแบบไทยประเพณีแล้ว ตัววัสดุยังมีคุณสมบัติที่ใช้งาน สะดวก เก็บได้นาน เนื้อปูนปั้นยึดเกาะติดกับพื้นผิววัสดุดีมาก เมื่อแห้งแล้วเนื้อปูนมีสีขาว แข็งแกร่ง ทนทาน มีอายุงานนานนับร้อยปี

3.2 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรม

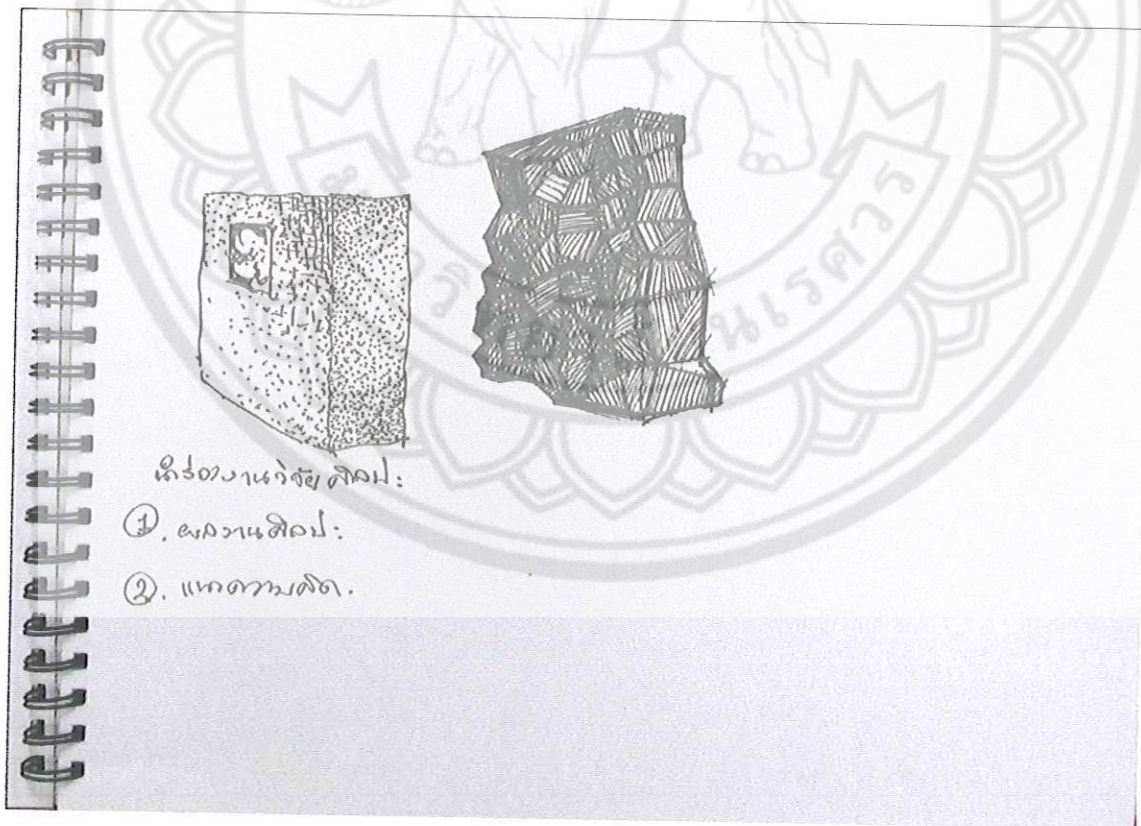
เมื่อได้ศึกษาจากทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสารจากการทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับการใช้ประสบการณ์ตรงเป็นพลังผลักดันแห่งการสร้างสรรค์ ทำให้ผู้วิจัยได้เริ่มลงมือสร้างงาน โดยแบ่งกระบวนการสร้างสรรค์ออกเป็นขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การสร้างเนื้อหาหรือเรื่องของผลงาน

ผู้สร้างสรรค์ได้เลือกให้ผลงานมีเนื้อหาและเรื่องราวแห่งการรับรู้ด้วยผัสสะภายนอกจาก ทวารทั้งหก แปรความหมายไปตามอารมณ์แห่งผัสสะภายใน ที่ปุถุชนทั่วไปพึงรับรู้ได้ ด้วยประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้เสพแต่ละคน โดยใช้สัญลักษณ์ที่คลี่คลายจากรูปทรงธรรมชาติเป็นตัวกำหนดเรื่อง และแปรความหมายของการรับรู้ของแต่ละบุคคลไปในแนวทางอันเป็นสัจธรรมแห่งวิถีชีวิตตามสุภาชิตไทยที่ว่า “หน้าต่ามีหูประตูดมีช่อง” อันแปลความหมายถึงการพยายามปกปิด หรือบดบังซ่อนเร้นสิ่งใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำอันกำเนิดจากความอยาก ความต้องการแห่งผัสสะภายในที่ถูกควบคุม ครอบงำ ด้วยอารมณ์แห่งกิเลสตัณหาอย่างขาดสติยั้งคิด ก็ล้วนไม่ผ่านพ้นจากการรับรู้ทางผัสสะทั้งภายในและภายนอกของมนุษย์อื่นผู้อยู่รายล้อมอยู่นั่นเอง ไม่วันใดก็วันหนึ่ง

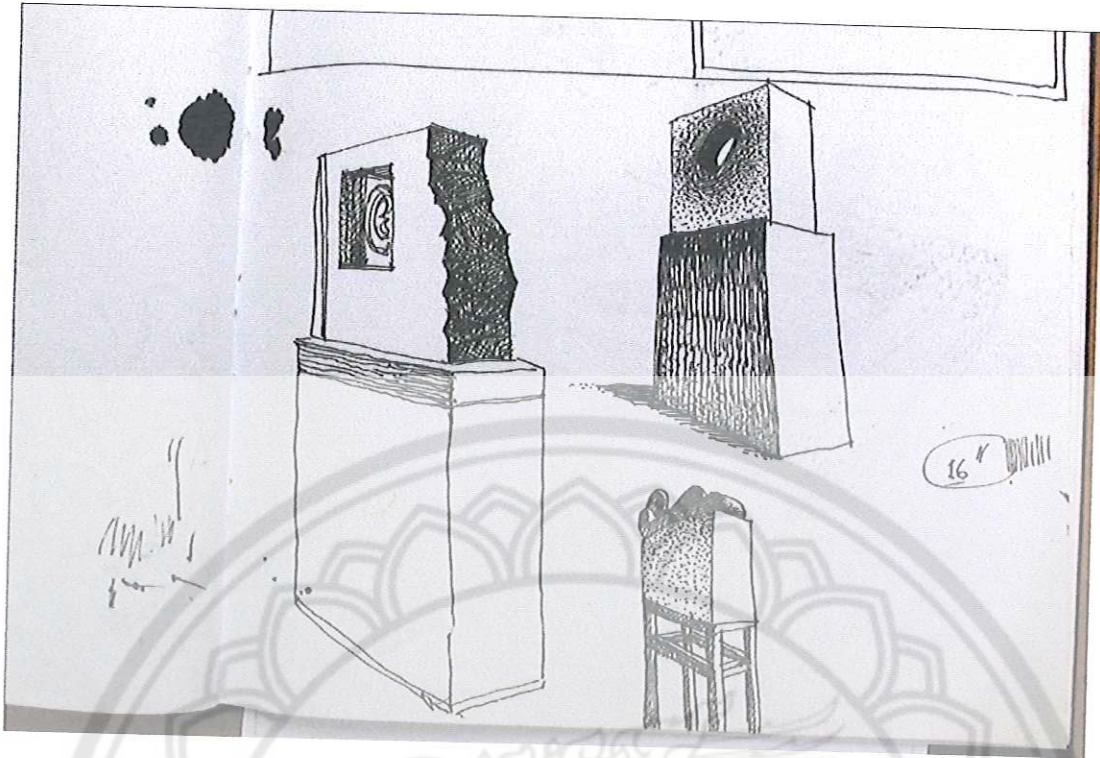
3.2.2 การสร้างภาพร่างความคิดของผลงาน

เมื่อได้ส่วนเนื้อหาของผลงานประติมากรรมแล้ว ผู้วิจัยได้สร้างภาพร่างความคิดเพื่อเป็นตัวจับจินตนาการของผู้วิจัย หลังจากได้ผ่านการพิจารณาด้วยสติปัญญาอย่างเป็นขั้นตอนแล้วในเบื้องต้น โดยผู้วิจัยได้ใช้ดินสอดำและกระดาษร่างแบบเป็นอุปกรณ์ในการทำงาน จนได้ภาพร่างความคิดจำนวนหนึ่ง พร้อมรายละเอียดภาพร่างการลงพื้นผิวปูนปั้น และการกำหนดลักษณะของลวดลายปูนปั้น ดังนี้

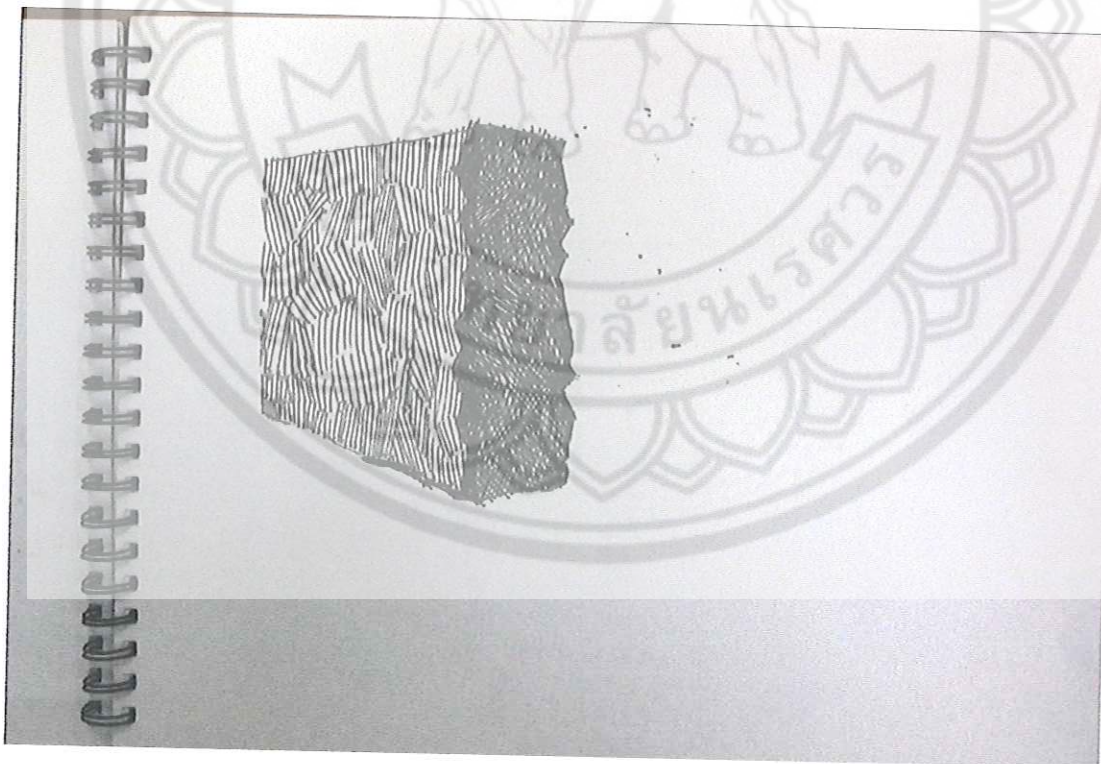

ภาพ 4 ภาพร่างความคิด ตามเนื้อหาและแนวคิดที่ถูกสร้างขึ้น

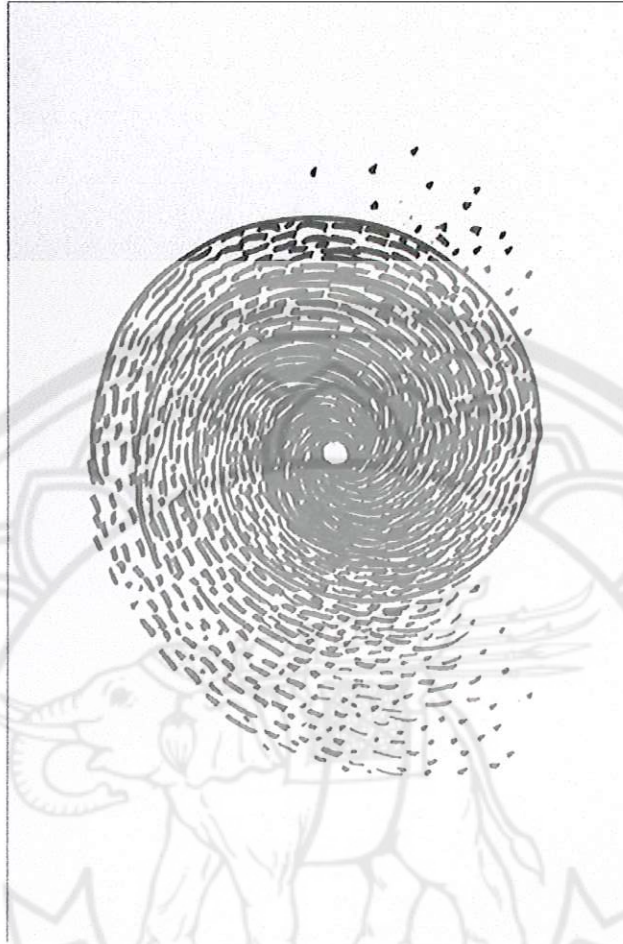

ภาพ 5 ภาพร่างความคิดแสดงรูปทรง และรายละเอียด

ภาพ 6 ภาพร่างความคิด ที่แสดงพื้นผิวของวัสดุในการสร้างสรรค์

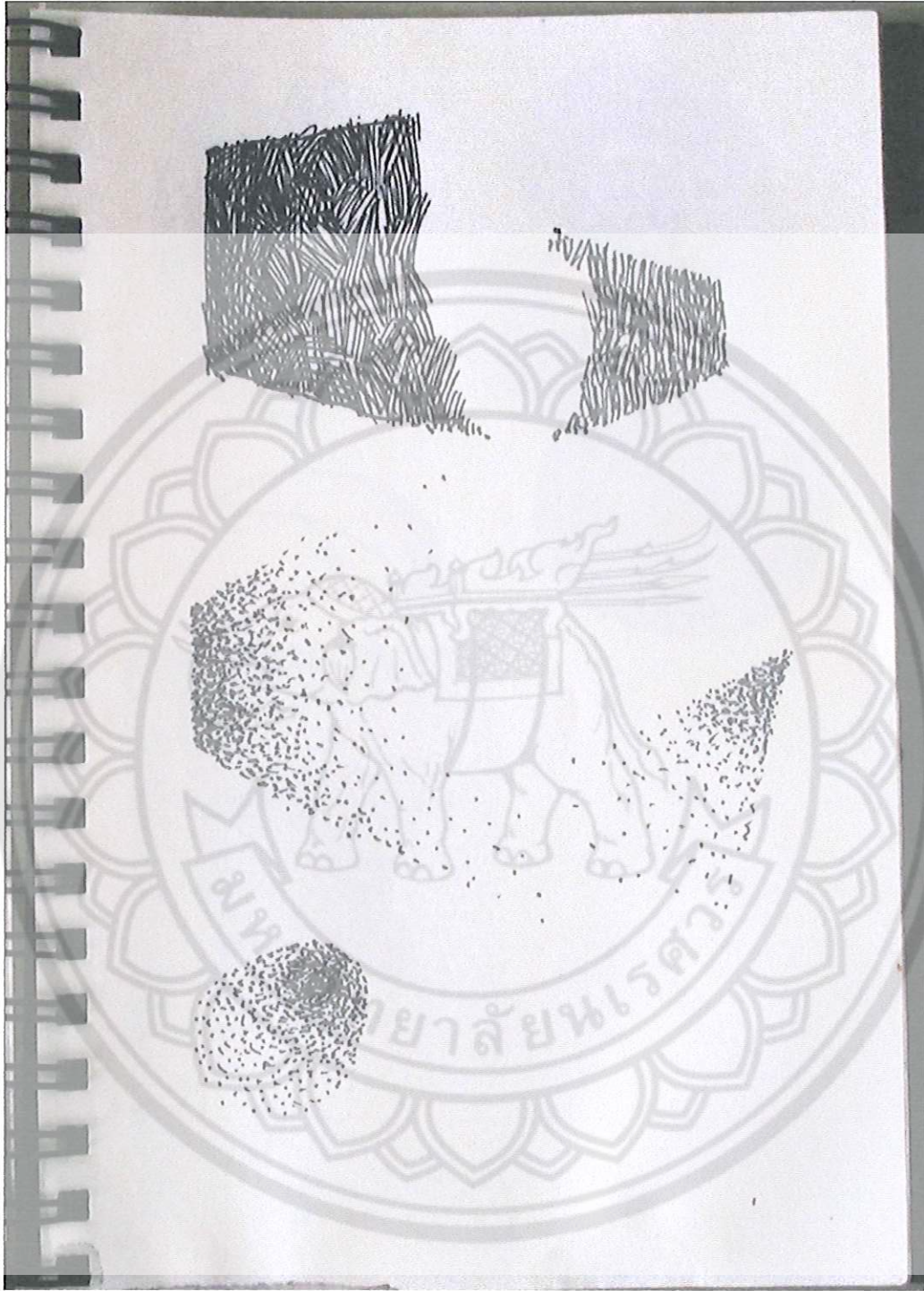

ภาพ 7 ภาพร่างความคิดแสดงการสร้างลวดลายด้วยวัสดุปูนปั้น

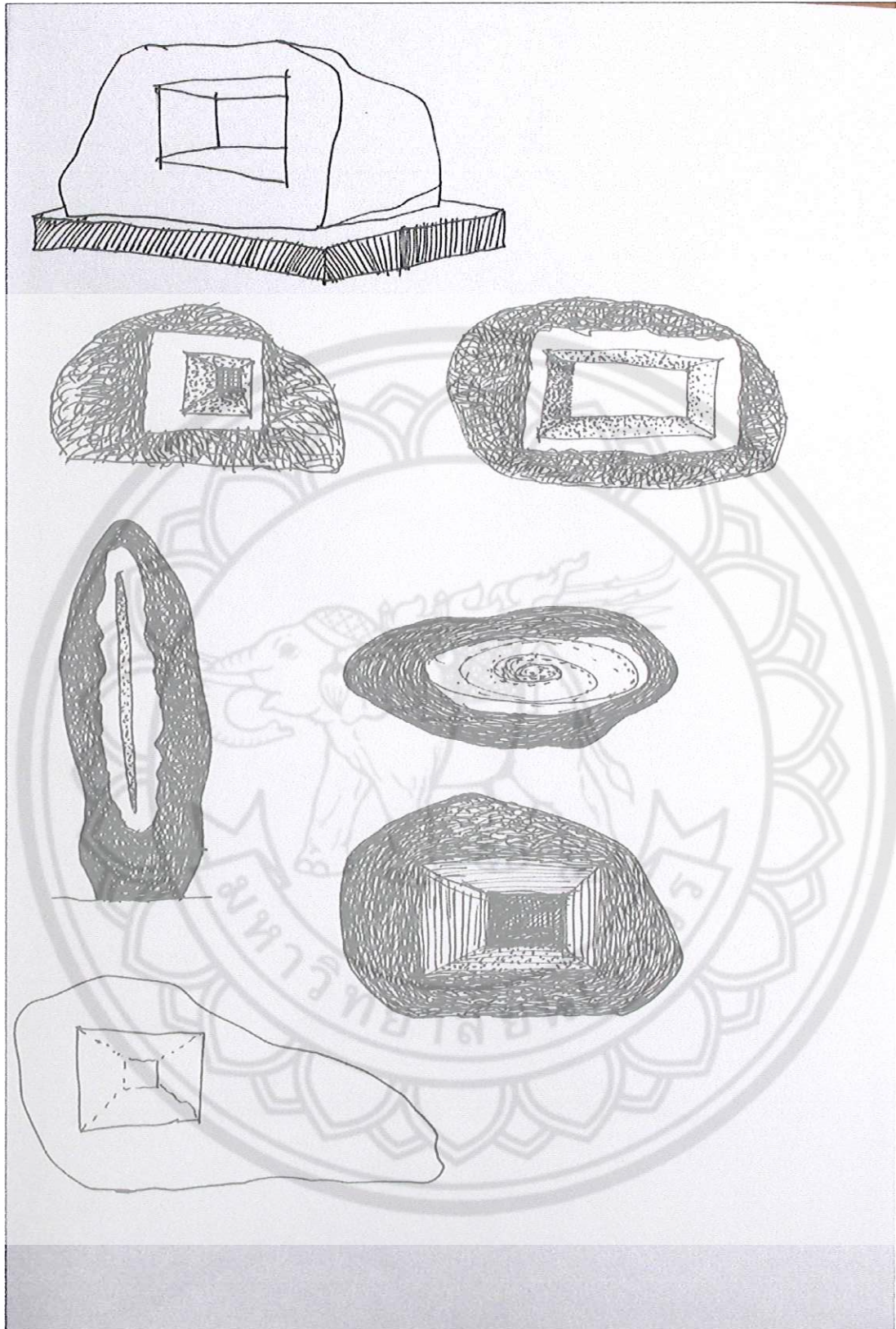
ภาพ 8 ภาพร่างความคิดในมุมมองขยายของลวดลายการปั้นปูน

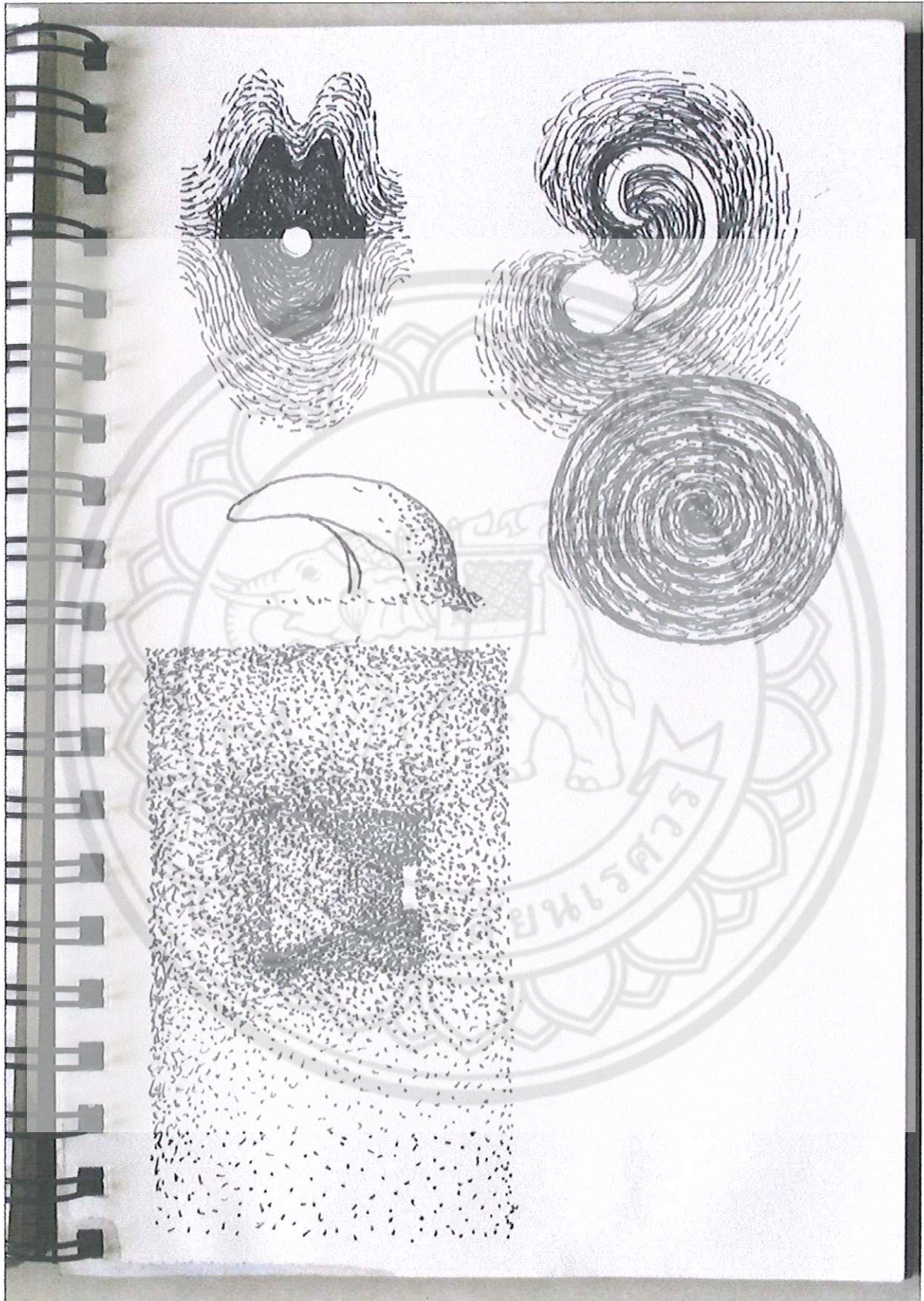
ภาพ 9 ภาพร่างความคิดแสดงลักษณะพื้นผิวของตัวผลงาน

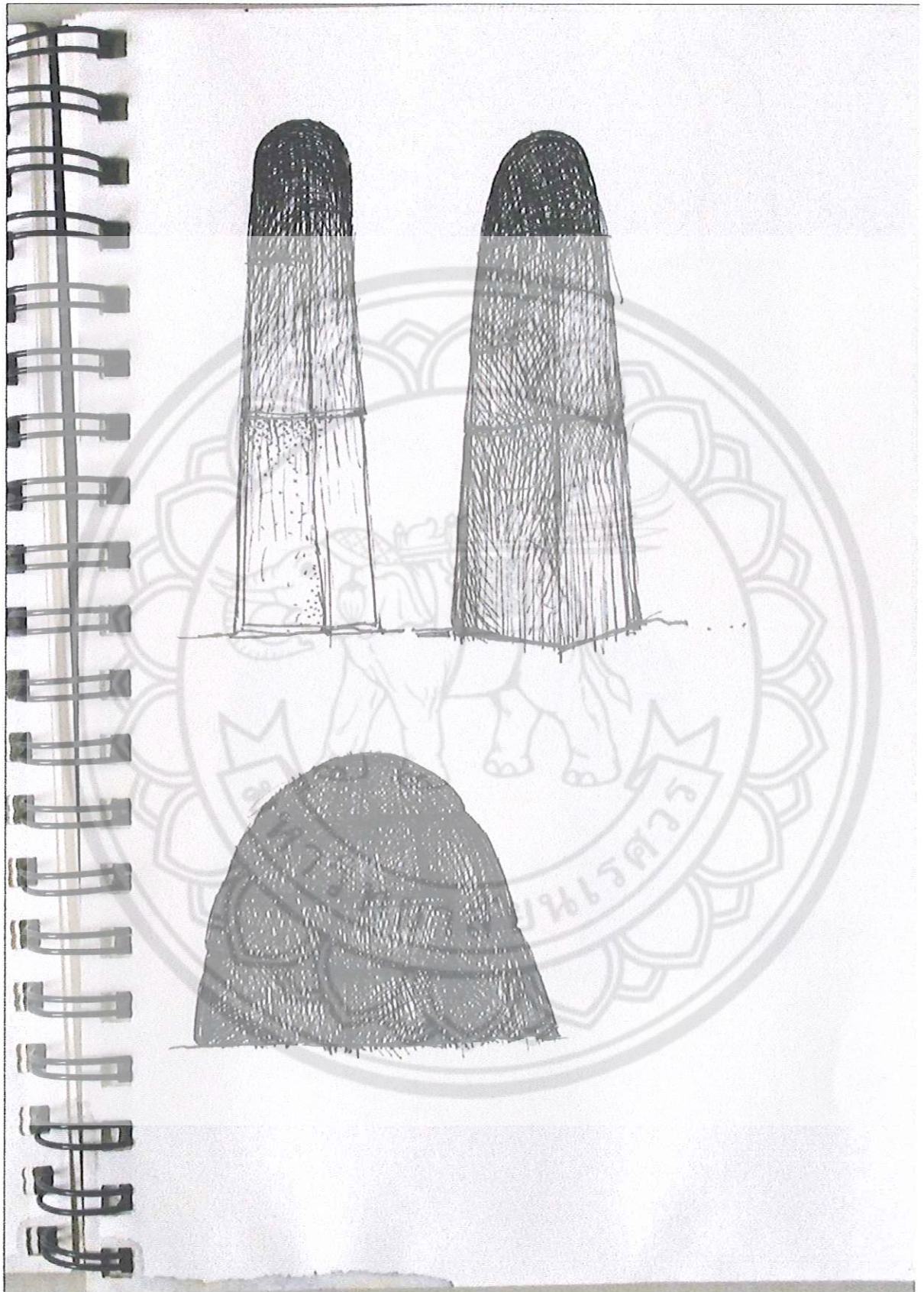
ภาพ 10 ภาพร่างความคิดจำนวน 6 ชิ้นงานที่แตกต่างกัน

ภาพ 11 ภาพร่างความคิดแสดงรูปทรงและ ลักษณะรายละเอียดผลงานที่ทำให้เกิดกระบวนการพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงาน

ภาพ 12 ภาพร่างความคิดแสดงรูปทรงผลงานจำนวนสองชิ้นงาน

i 6842860

18 ก.ธ. 2558

เกทอสมุด

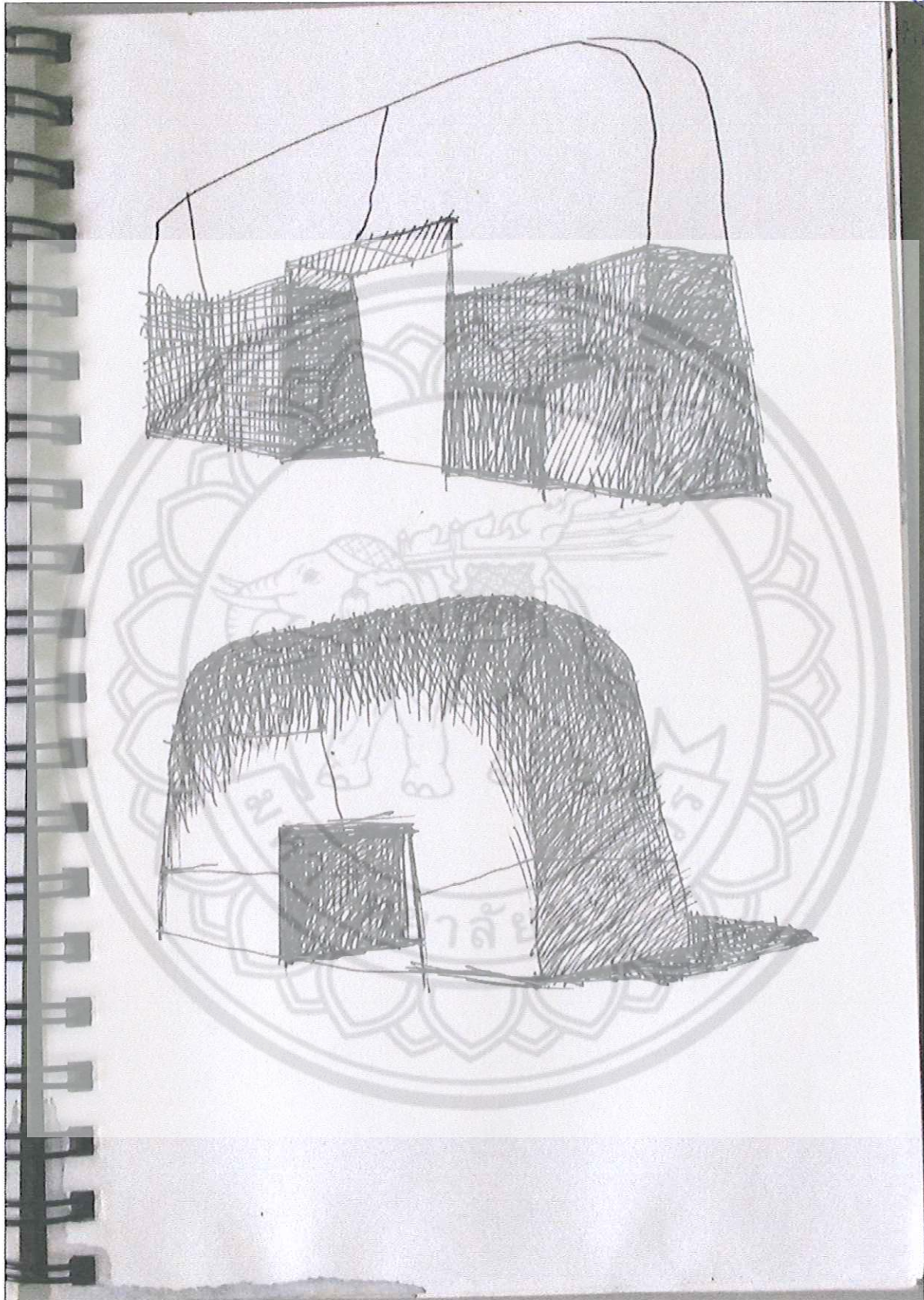
๑

NA

2500

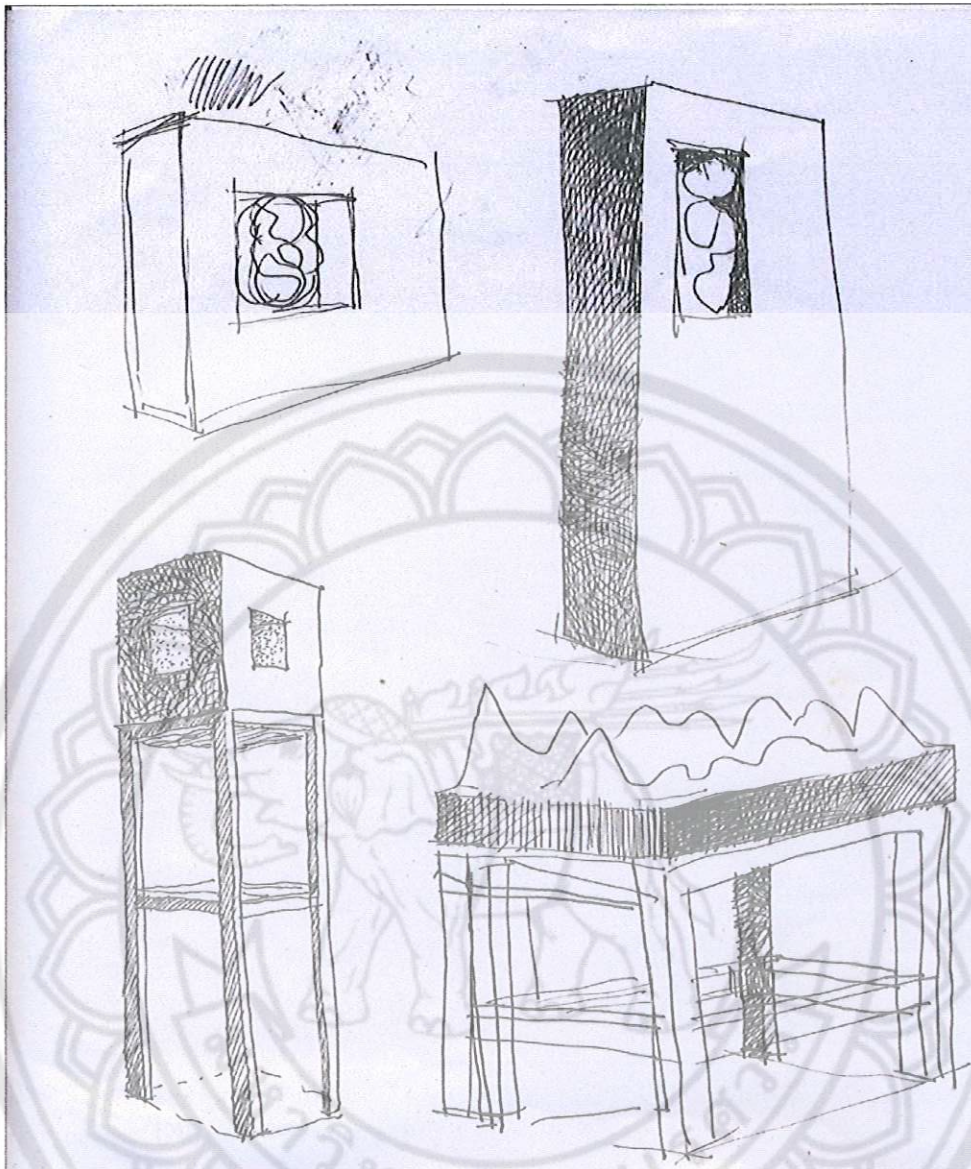
สวสค

2558

ภาพ 13 ภาพร่างความคิดแสดงรูปทรงผลงานในมุมมองที่ต่างกัน

ภาพ 14 ภาพร่างความคิดแสดงรูปทรงและรายละเอียดจำนวนสามชั้นงาน

3.2.3 การสร้างสรรค์ผลงานจากภาพร่างความคิด

จากแบบร่างความคิดที่ได้ถูกสร้างขึ้นทั้งหมด ผู้วิจัยได้เริ่มต้นลงมือสร้างสรรค์ผลงานจากแบบร่างที่ได้เลือกไว้ คือ ชั้นที่ 1 และ 2 ก่อน ซึ่งเป็นแบบที่ได้คลี่คลายจากผลงานก่อนหน้านี้ในวัสดุประเภทเดียวกัน โดยเริ่มกระบวนการดังนี้

3.2.3.1 เลือกวัสดุศิลาแลงขนาด

3.2.3.2 เริ่มสร้างรูปทรงลงบนก้อนศิลาแลงโดยวิธีการสกัดส่วนที่ไม่ต้องการออก ด้วยเครื่องมือในการสกัดหิน ที่เจาะแทงหินให้เป็นรูกลมในส่วนที่ต้องการเอาออก หลังจากนั้น จึงใช้สิ่วและค้อนกะเทาะพื้นที่บริเวณรูกลมที่เจาะไว้ จนขึ้นส่วนศิลาแลงหลุดออก และได้รูปทรงที่ต้องการ

ภาพ 15 กระบวนการสกัดพื้นผิวในการสร้างรูปทรงของผลงาน

ภาพ 16 ศิลปินที่ถูกสกัดบางส่วนออก

3.2.3.3 เริ่มสกัดส่วนนอกของก้อนให้ได้รูปทรงของเส้นรอบนอกที่คมชัด แต่ทิ้งส่วนพื้นผิวด้านข้างของก้อนศิลาแลงให้เป็นไปตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการสกัดจากใต้ผิวดิน

ภาพ 17 ผู้วิจัยขณะสร้างสรรค์ผลงาน

3.2.3.4 เมื่อได้รูปทรงของก้อนศิลาแลงตามแบบร่างความคิดแล้ว จึงเริ่มปั้นปูนสดด้วยการใช้เครื่องมือปั้นที่เป็นเกรียงสแตนเลสบาดลงบนช่องที่ถูกเจาะไว้แล้ว

ภาพ 18 กระบวนการปั้นปูนสดบนพื้นผิวศิลาแลง

3.2.3.5 ปั้นปูนสดลงบนตำแหน่งที่กำหนดบนไม้ภาพร่าง จนได้ผลงานที่สำเร็จตามที่ผู้วิจัยต้องการ และเป็นไปตามแบบร่างความคิดที่ร่างไว้

3.2.3.6 สร้างสรรค์ผลงานตามแบบร่างความคิดขั้นที่ 2 ตามกระบวนการสร้างงาน เช่นเดียวกันผลงานจากแบบร่างขั้นที่ 1

ภาพ 19 ผู้วิจัยขณะสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 2

ภาพ 20 กระบวนการสร้างรูปทรงของผลงานขั้นที่ 2

ภาพ 21 กระบวนการสร้างรายละเอียดของผลงานด้วยการปั้นปูนสด

3.2.4 การนำเสนอผลงาน

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานทั้ง 2 ชิ้น ที่สร้างสรรค์แล้วเสร็จในงานนิทรรศการผลงานนานาชาติที่ต่างกันทั้งสองผลงาน เนื่องจากเป็นโอกาสและจังหวะที่ประจวบเหมาะ ที่จะทำให้ผลงานได้มีโอกาสเผยแพร่สู่สาธารณะได้ในระดับนานาชาติ

3.2.4.1 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1 ได้จัดแสดงในงาน 1964-2014 Half Centuries ณ หอศิลป์คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 18-31 สิงหาคม 2557 มีศิลปินร่วมแสดงผลงานจากประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน เวียดนาม ออสเตรเลีย และไทย

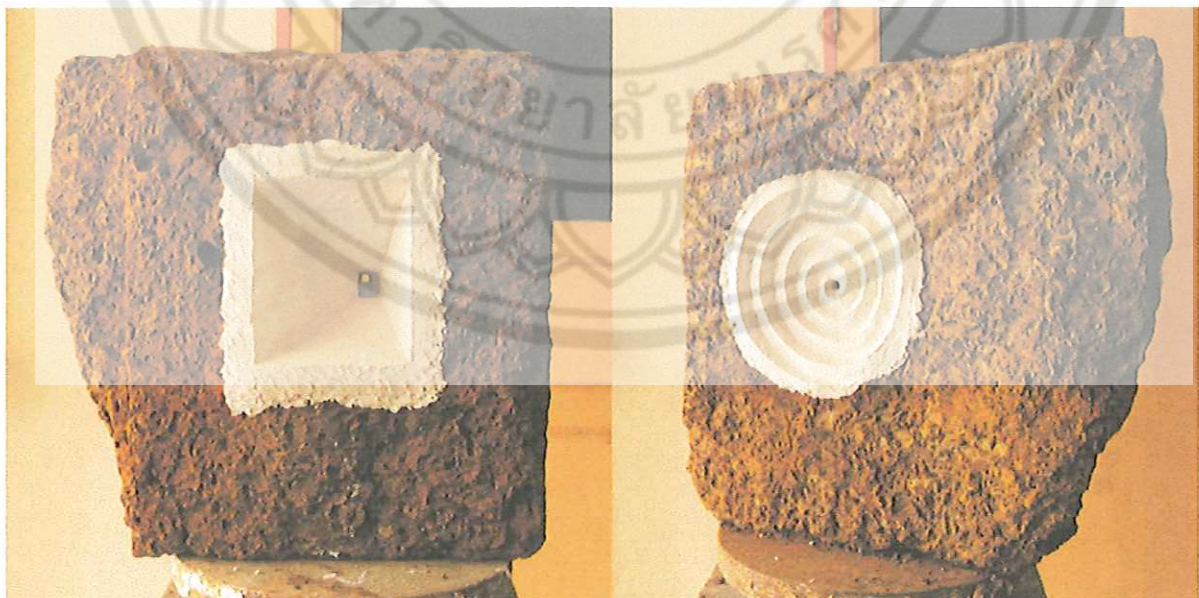
ภาพ 22 ผลงานชิ้นที่ 1 จัดแสดงในงานนิทรรศการ Half Centuries ณ หอศิลป์คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภาพ 23 ผู้วิจัยขณะติดตั้งผลงานจัดแสดงในนิทรรศการ Half Centuries

3.2.4.2 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2 ได้นำเสนอและจัดแสดงในงาน International Art Workshop ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 28-29 สิงหาคม 2557 โดยมีศิลปินแห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ ศิลปินครูอาจารย์ด้านทัศนศิลป์ ศิลปินอิสระ และศิลปินนานาชาติ จากประเทศลาว เวียดนาม พม่า ฝรั่งเศส และโปรตุเกส เป็นต้น เข้าร่วมปฏิบัติการทางศิลปะ และแสดงผลงานร่วมกัน

ภาพ 24 ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่สอง แสดงด้านหน้าและหลังของผลงาน

3.2.5 ส่งเสริมคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ต่อสังคม

จากการนำเสนอทั้งผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 1 ในงาน “1964-2014 Half Centuries” ณ หอศิลป์คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในระหว่างวันที่ 18-31 สิงหาคม 2557 มีศิลปินร่วมแสดงผลงานจากประเทศญี่ปุ่น เยอรมัน เวียดนาม ออสเตรเลีย และไทย และผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2 ในงาน International Art Workshop ณ หอศิลป์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ 28-29 สิงหาคม 2557 ด้วยการจัดแสดงและปฏิบัติการสร้างสรรค์สู่สาธารณะในการแสดงผลงานระดับนานาชาติทั้งสองครั้งนี้ เป็นการนำเสนอคุณค่าแห่งสุนทรียศาสตร์ผ่านตัวผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ ที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ถึงกระบวนการสร้างงานด้วยทักษะฝีมือของผู้วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี มากกว่าประสบการณ์สร้างสรรค์ที่ผ่านมา ด้วยคุณค่าแห่งสุนทรียศาสตร์ที่ปรากฏในผลงานประติมากรรมนี้ นับส่วนสำคัญยิ่งอันจะขาดไปเสียมิได้ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะทุกประเภท ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าแห่งการสร้างสรรค์ อธิบายถึงเหตุผลแห่งกระบวนการสร้างสรรค์ในด้านของความงดงามที่พาดพิงถึงกาลและเทศะ ในช่วงระยะเวลาทำการสร้างสรรค์ โดยผลงานที่ได้นำเสนอแล้วทั้งสองชิ้นงานนี้ ยังได้แสดงถึงคุณค่าแห่งความสามารถเชิงสร้างสรรค์ทั้งทางด้านกระบวนการคิด เทคนิควิธีการ และผลของตัวผลงานต่อสังคมในกลุ่มผู้สร้างสรรค์ระดับชาติ และนานาชาติได้ปรากฏอย่างเป็นที่ยอมรับโดยปราศจากข้อกังขา

4. สรุปผลความก้าวหน้าในการรายงานครั้งที่ 1

ในการดำเนินโครงการวิจัยสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เรื่อง อายุตะนะ 6 จากวันเริ่มโครงการจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2557 ผู้วิจัยได้เริ่มต้นทำงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 4 ประการ โดยมีกระบวนการทำงานอย่างสอดคล้องกัน และส่งผลต่อกัน โดยสามารถสรุปให้เห็นอย่างเด่นชัด ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

4.1 ศึกษาทฤษฎีแนวคิดทางศิลปะและข้อมูลข่าวสารเพื่อกำหนดเนื้อหาด้านศิลปะ ได้ทำงานแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 90 ยังขาดการสรุปผล

4.2 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สาขาประติมากรรมจำนวน 6 ผลงาน ได้ดำเนินการตามกระบวนการสร้างสรรค์จนได้ผลงานแบบร่างความคิดจำนวน 10 ชิ้นงาน ผลงานที่สำเร็จแล้วจำนวน 2 ชิ้นงาน และผลงานที่กำลังดำเนินการอีกจำนวนหนึ่ง โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 55

4.3 เผยแพร่ผลงานการสร้างสรรค์สู่สาธารณะชน ได้เผยแพร่ผลงานที่สร้างสรรค์แล้วเสร็จจำนวน 2 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 33.33

4.4 ส่งเสริมคุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์ต่อสังคม จากการนำผลงานที่สำเร็จแล้วเผยแพร่ต่อสาธารณะจำนวน 2 ชิ้นงาน คิดเป็นร้อยละ 33.33

สรุปได้ว่าในภาพรวมของการวิจัยสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยไปแล้วคิดเป็นร้อยละ 52.92 ซึ่งเป็นไปตามการวางแผนการดำเนินการวิจัย เมื่อโครงการดำเนินมาได้ตามระยะเวลาครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นายสมหมาย มาอ่อน)
หัวหน้าโครงการวิจัยผู้รับทุน